

□ **Otsikon** sanat luen pöydän kulmaa kaunistavan kirjan itokannesta: **Kullervo Leinonen** /Oulun Hiihdot. Kannen kuva on kaksiosainen, yläosana vanha hyvä kuva 30 km:n lähdöstä Oulun edustalla 1893, taustana Oulun sekä ranta "Neeterlaakeineen", Kauppahalleineen että keskusta kirkkoneineen. Alaosan muodostaa kuva Oulun Hiihdon Tervahiihdon lähdöstä Oulujoen jäällä vuosi sitten.

□ **Sata vuotta!** 50 vuotta sitten ilmestyi nimismies **H.W. Claudelinin** kirja Oulun Hiihto 1889—1939. Kullervo Leinonen ei suinkaan ole kirjoittanut HWC:n kirjalle vain jatkoa, vaan on tutkinut koko OH:n historian uudemman kerran, historian tutkija kun on koulutukseltaan. Paljon uutta on löytynytkin, olihan osia OH:n—OHS:n papereista hukateilläkin vielä Claudelinin aikana, jos kohta on vieläkin.

Kirjan nimiratkaisua pidän hyvänä. Suosittelem kaikille, en vain urheilun harrastajille. Julkaisija, OHS, tarvitsisi varmaan rahansa takaisin!

□ **Oulun Hiihto** on vuosi vuodelta innostanut minut muistelemaan milloin minkinlaisia hiihtotapahtumia, joko peräti omiani tai sitten hiihdon historiaan liittyviä.

Niinpä niin, ensimmäisen pienen "pyttyini" sain Elban-Sonnisaaren-Hevossaaren lakeilla järjestetystä kilpahiihdosta, jonka promoottorina oli talossamme asunut Heikinheimon setä, metsänhoitaja **Heino Heikinheimo**. Hän oli myös OH:n johtomiehiä, mitä en silloin liene tiennyt, mutta Holnenkolleniinkin hänet yhdistimme. Tuoppini ei tullut ansiosta. Kompastuin ja olin viimeinen. Lohdutuspalkintokin teki kyllä tehtävänsä, se kannusti.

Oulun hiihdoissa on aina an-

karasti kamppailtu voitosta ja palkinnoista, aluksi rahasta, mutta ajastakin on ollut kysymys. Voittokaan ei aluksi riittänyt, jos ei alittanut aikarajaa, jonka hiihtoherrat olivat määränneet.

Oulun hiihtoihin liittyy myös yrityksiä tehdä ja lyödä ennätyksiä. Ne eivät niinkään liity isokirjaimiseen Oulun Hiihtoon, mutta samat miehet niitä olivat puuhaamassa. Lähinnä tarkoitin kuuluja kahden **Kallen, Merikosken** ja **Sohlon**, kamppailuja, joista olen myös kirjoittanut (pakinani "Oulussa" 33/23. 4. ja 39/12. 5. 1968). Kun nyt on **tämä** 100-vuotisjuhla ja vielä muistissa MM-hiihdot, niin salittaneen!

□ **Maailmanrekordeja hiihtämässä** otsikoiden kerroin hiihtohistorioitsija Claudelinin tiedoin siitä huhtikuisesta illasta 1901 Oulun edustalla, kun **Kaarlo Dahlström** (sitten **Merikoski**) ja **Aarne Hohenthal** seuranaan joukko Oulun koulupoikia, lähtivät ainutkertaisissa olosuhteissa, riivannekelillä, yrittämään maailmanennätystä 10 km:llä. Ja sehän syntyi: 27 min 15 sek.

Ennätys pääsi myös viralliseen urheilukalenteriin, mutta — sitä ei virallistettu. Pakinasani Sohlon Kallen virallinen ME kerron, että **se** ME syntyi 1911: 30 min. 19 sek. Ja **se** virallistettiin.

Kolmas kuuluisa pohjoispohjalainen, **Taavi Kujala**, kuuluu tosissaan yrittäneen Merikosken ennätyksen rikkomista Tornionjoen jäällä ja olikin päässyt alle puolen tunnin, mutta . . . Neljäs maakunnan hiihtokuluisuus, **Väinö Lahti**, oli sitten hiihtänyt peräti n. 25 minuuttiin, mutta sitäkään ei ollut "hyväksytty", ehkä sen takia, että mies oli pukkinut koko matkan myötätuu-

leen, siis koko ajan suoraan ku' ahvena.

□ **TUL:n** kahden hurjan, **V. Vakkurin** ja **Jussi Niskan**, tiedetään vielä 1930 lykkineen Haminan edustalla kymppin 25.49:ään, mutta silloin niitä hiihtoennätyksiä ei enää senkään vertaa noteerattu.

Entä nyt! Lahden MM:n 4 x 10 km:llä hiihti 26 miestä vapaalla ja 25 miestä perinteisellä tyyllillä alle Kaarlo Merikosken "ME:n" ja edellisistä 7 alle 25 minuutin eikä sitä rataa ollut mitattu jälle Rommasta Salonselälle ja takaisin.

Ne Oulun Hiihdot 1939 olivat kyllä säätä, keliä ja tunnelmaa myöten sellainen tapaus, että jotain on vielä muistissa puolen vuosisadankin jälkeen!

Oulun Hiihdon 50-vuotisjuhlan päivänä 12. 3. 1939 kaksi mestaria Pikivirran jäällä: Juho Ritola Haapavedeltä ja Kaarlo Merikoski Oulusta. Molempiin liittyy legendoja. Kuva Kaltiosta 1/89.